

ГОРДАНА ЂИЛАС

СУСПРЕТ СА НЕЖНИМ БРАТОМ

Поштовани домаћини, чланови жирија, поштовани гости,

Хвала на указаној части, на награди која носи име Радета Драинца и хвала на поверењу. Ова награда пружа могућност да по 47. пут будем више од оног што јесам, и да у заједнички мозаик унесем део поетске магије, у нади да ће онај који долази додати нове звукове и боје и желети да нас њима дарива, у сталном трајању, у присној повезаности.

За мене Драинчева поезија има снагу и привлачност једнако као и његова личност. Она се најбоље прима отвореног срца. Још 1928. године Драинац се питао: „Шта је моја лирска фантазија пред грубом реалношћу овога мрскога столећа?” Песник Стеван Раичковић написао је да су осећајност и лиричност најдубљи слојеви његове поезије. Није случајно прва песма која је ушла у избор који је урадио за Српску књижевну задругу, песма без наслова која почиње стиховима „Глад ми је бескрајна а руке вечно празне”. То је стих о животу који нам измиче, то су тренуци које не можемо задржати, све је у сталном покрету и промени. Ови заумни стихови нас прате и живе у нама, пробуђени, захваљујући Драинцу, попут бајалице, попут одговора на сва тешка животна питања. И у том измицању остаје нам поезија која нам дарива духовност као највишу одбрану од свих настојања да нас дезинтегришу и оне-расположе пред животом.

Драинац је веровао да поезија има снагу да лечи. О томе је певао често, на више места и више начина: „О како ћу једном од песама да оздравим” или „и коначно од песама да оздравим”. И кад каже све, јер верује да се поезијом може све рећи, „биће спреман да заћути”. Отуд толико изобиља у Драинчевој поезији. Мно-

штво, бујица стихова. А мора рећи све јер интуитивно зна да је то начин да се избави, да оздрави, и тако помогне онима који ће доћи после њега. И ову мисао Драинац варира на више места и више начина: „Јер гадно беше крвљу певати за свет / који ништа не разуме”. Ако је судити по забелешци да је песму која носи ове стихове писао 1922. и 1923. у кафани Москва, није тешко израчунати да му је требало две године да сазри у њему сазнање да ће га оно од чега болује и излечити.

Језик Драинчев је сама суштина његове поезије, он на изричит начин замењује своју улогу са животном. Вихоран је, градитељски, али и рушилачки, пулсирајући, разбокорен, улични, високопаран. Језик је као муљ који избацује река, чисти самог себе да би се ослободио сувишног и тако допро до саме суштине поезије. Он нема намеру да нас продрма, па чак ни да нас наведе на мисао да се не сналазимо у њему, да *с̄ӣус̄тӣи* доживљај песме, него да волшебним својим моћима које се отеловљују у поезији пренесе да је цео живот једна велика песма. Драинац нам, као *нежни бра̄ӣ*, како сам себе назива у једној песми, полаже на наше ране своју исцељујућу снагу. Јер зна да на *љӯӣу рану* иде *љӯӣа т̄рава*.

Са готово крајњег севера Србије, до њеног јужног дела, несагледив је простор људских судбина, прожимања, додиривања. Бројни ветрови чисте тај простор некада са севера а некада са југа, кише спирају умор и прашину са лица свакодневице поезијом. Наши су завичаји неутажива жудња за првим детињим осећањима и доживљајима света. Ми смо они који се сусрећу на тим ветроказима и шапућемо или громко изговарамо речи које лече и умирују попут мајчиног гласа, и добродошао је свако ко жели да нас чује.*

* Беседа изговорена приликом примања Награде „Раде Драинац” за збирку песама *Север, удаљен звук*, у Свечаној сали Општине Прокупље, 29. августа 2016. године.